Możliwości wykorzystania materiałów INPRO w kształceniu na etapie początkowym i kształceniu ustawicznym (dalszym)

By móc wdrożyć podejście interprofesjonalne w proces kształcenia na poziomie początkowym tych zawodów, które są zaangażowane w zadanie wychowania, opieki i nauczania w ośrodkach opieki dziennej, czyli takich zawodów jak zawód nauczyciela wychowania przedszkolnego, istotne jest spojrzenie na różne dyscypliny i ich sposób postrzegania siebie i swojej roli oraz na sposoby w jakie właśnie to „samo postrzeganie" może się rozwinąć poprzez szkolenia. Wśród organizacji zaangażowanych w kształcenie zawodowe istnieje tendencja do postrzegania istoty „interprofesjonalizmu" jako tematu marginalnego, a zatem wskazuje to na fakt, że kursy te są przygotowywane i prowadzone zupełnie oddzielnie od siebie. Metody opracowane w ramach projektu INPRO mogą stać się pierwszym impulsem, by zbudować lepszy system koordynacji i wzajemnych powiązań i powziąć pierwsze kroki w kierunku nawiązania wszelkiej współpracy w codziennej praktyce zawodowej, która może okazać się konieczna w przyszłości.

Materiały INPRO są głównie dostosowane do wymogów i infrastruktury kształcenia ustawicznego, jednak mogą zostać zastosowane prawie w pełnej formie w sytuacjach nauczania na poziomie podstawowym, na przykład w szkołach zawodowych. Jeśli są wykorzystane właśnie w takim typie szkół, należy wziąć pod uwagę struktury i cele tego kontekstu. Materiały INPRO oferują cenny bank tekstów specjalistycznych (z elementami teorii), sugerowane metody nauczania (studia przypadku i techniki pracy), jak również dalsze informacje na temat tego jaką elastyczną strukturę nadać sytuacjom, by rozwijać umiejętności interprofesjonalne. Nauczyciele w szkołach zawodowych mogą zatem wprowadzić pojedyncze zajęcia oparte na teoretycznych zasadach (przekazując wiedzę specjalistyczną); mogą również wykorzystać studia przypadku jako ilustrację jakiegoś zjawiska lub też jako podstawy ćwiczeń poświęconych uczeniu się poprzez rozwiązywanie problemów. W końcu mogą wykorzystać metody skoordynowane z tymi prezentowanymi. Oferuje to uczniom szkół zawodowych taki kontekst do uczenia się, w którym ma miejsce integralne przyswajanie kluczowych profesjonalnych kompetencji, a konfrontacja z problemami typowymi dla zawodu ma miejsce podczas etapów ćwiczeniowej pracy własnej. Aktywne w nich uczestnictwo może podwyższyć potencjał przyswajania wymaganych umiejętności praktycznych.

Na tym tle materiały INPRO można bezpośrednio połączyć z tematami i celami sformułowanymi w programach nauczania szkół zawodowych kształcących pracowników socjalnych oraz nauczycieli. Jako przykład można się odnieść tutaj do ramowego programu nauczania dla szkół zawodowych kształcących pracowników socjalnych i nauczycieli w landzie Północnej Nadrenii Westfalii. Zakres metod oferowanych przez INPRO może być włączony w proces nauczania w ramach praktyki dotyczącej obszarów od 1 do 4. Fragment z programu, o którym mowa jest pokazany poniżej. Aspekty, które mają bezpośredni związek z INPRO zostały wytłuszczone.

Fragment ramowego programu nauczania dla szkół zawodowych kształcących pracowników socjalnych i nauczycieli w landzie Północnej Westfalii
(źródło:
WWWberufsbildung.schulministerium.nrw.de/cms/upload/_lehrplaene/e/sozialpaedagogik.pdf;
wytłuszczenie samego autora)

Obszar tematyczny 1: Rozumienie dzieci i nastolatków w ich własnym środowisku życiowym i rozwijanie relacji z nimi

Na początku szkolenia przyjmuje się, że studenci rozumieją role danej profesji, a wiedza ta zostanie pogłębiona i skonsolidowana w procesie dalszego kształcenia. Niniejszy obszar tematyczny dotyczy rozwijania zróżnicowanego sposobu postrzegania dzieci (od wieku zerowego) i nastolatków oraz analiza ich zachowań w ich własnym środowisku życiowym, jako podstawa budowania solidnie przemyślanych relacji z nimi.
Dzieci i nastolatki rozwijają się w sposób indywidualny i zróżnicowany. Wzrastają w wielojęzykowych, **wielokulturowych i wielowyznaniowych** środowiskach. Należy zauważyć, że plany życiowe ludzi, role związane z płcią i oczekiwania, jak również **struktury rodzinne uległy zróżnicowaniu.** Wzory interpretacji służące niegdyś pomocą**,** okazują się często nieadekwatne. Osoby pracujące w charakterze edukatorów, wychowawców w placówkach zaangażowanych w pracę z dziećmi i młodymi ludźmi muszą wykształcić **umiejętności postrzegania jak również międzykulturową i międzywyznaniową wrażliwość jako podstawę edukacji dostosowanej do mocnych stron indywidualnego ucznia.** Wiedza ta musi zawierać też informacje z zakresu kształcenia i procesów rozwojowych.

Obszar tematyczny 2: Wspomaganie umiejętności grupowych i rozwoju społecznego

W tym obszarze tematycznym perspektywa studentów ulega poszerzeniu od indywidualnego niemowlęcia, dziecka czy nastolatka do grupy. Nacisk położony jest na systematyczne wspieranie i wspomaganie rozwoju społecznego na podstawie **analizy sytuacji.** Nauczyciele służą jako przewodnicy i stwarzają warunki do społecznej koegzystencji w swoim obszarze działań. Dzieci i nastolatki muszą uczyć się odnajdywać własne miejsce w złożonych strukturach społecznych oraz punkty odniesienia. Stanie się tak poprzez przygotowanie miejsca do nauki i gromadzenia doświadczeń, miejsca gdzie panują **równe możliwości, równe prawa, praca partnerska** oraz wolność od przemocy, miejsca gdzie zapobiega się przejawom społecznej i etnicznej dyskryminacji, a gdzie rozwija się umiejętności interakcji społecznej i odpowiedzialności. Nauczyciele muszą wykorzystywać **kulturalne, religijne i indywidualne różnice** jako źródło rozwoju dla każdego. Pracują z dziećmi i nastolatkami jako ich partnerzy, angażując ich w proces planowania, w projekty i programy oraz umożliwiając im branie udziału w sposób umiejętny i odpowiedzialny w zadaniach wymagających podejmowania decyzji i budowania struktur. W ten sposób wzmocnieniu ulega zaangażowanie dzieci i nastolatków w kwestie organizacyjne dotyczące wszystkich, a oni sami uczą się brania odpowiedzialności za siebie i innych. Doświadczają w ten sposób demokracji i wcielają ją w życie.

Obszar tematyczny 3: Wsparcie procesów kształcenia i rozwoju

Nauczyciele przedszkolni towarzyszą i wspierają niemowlęta, dzieci i nastolatki w ich rozwoju i procesie samokształcenia. W oparciu o skoncentrowane na wartościach rozumienie edukacji i wychowania uczą się planować, realizować, analizować i dokumentować ćwiczenia z dziećmi i nastolatkami wykorzystując kompetencje specjalistyczne i metodyczne. Procesy kształcenia i rozwoju są uwarunkowane istnieniem wspierającego środowiska. Dzieci i nastolatki potrzebują godnych zaufania relacji, które dadzą im odwagę, by wypróbowywać różne rzeczy; potrzebują okazji do doświadczania swoich własnych mocnych stron i umiejętności oraz do wykorzystania własnego potencjału rozwojowego w najrozmaitszy sposób, razem z bodźcami, które stają się dla nich stymulatorem rozwoju. Nauczyciele przedszkolni służą im przykładem, **odzwierciedlają swój własny proces rozwojowy** i pracują nad swoim osobistym rozwojem.

Kształcenie zawiera w sobie nie tylko wiedzę i umiejętności, ale w szczególności gotowość odpowiedzialnego nadania światu struktury w sposób zdeterminowany własnym jego postrzeganiem. Edukacja to zadanie, które podejmuje sam uczący się, który sam siebie kształci. Nauczyciele przedszkolni dają ramy i przestrzeń dla samorozwoju dzieci i nastolatków. Ich zadaniem jest **wspierać edukację i rozwój wszystkich dzieci i nastolatków w tym również imigrantów w równy sposób.** W szczególności chodzi tu o docenianie i wspieranie ich umiejętności w języku ojczystym i niemieckim.

Nauczyciele przedszkolni **pracują razem ze szkołami.** W szczególności dzielą się odpowiedzialnością za edukacyjny rozwój dzieci i ich **przejście do szkoły podstawowej.** Ich **współpraca z rodzicami** jest istotna i stwarza dodatkowe okazje do osiągania sukcesów w procesie edukacyjnym i rozwojowym.

Obszar tematyczny 4: Praca zawodowa w placówkach społecznych i edukacyjnych

Ten obszar tematyczny dotyczy **zmian w perspektywie i rolach od uczniów do członków personelu w placówkach społecznych i edukacyjnych.** Pracują oni odpowiedzialnie i z inicjatywą, wciąż oceniając i doskonaląc swoją pracę.

Edukacja, wychowanie i organizowanie opieki mogą być zapewnione tylko w warunkach międzydyscyplinarnej współpracy. Kiedy osoby pracują w zespołach, ich mocne strony i doświadczenia ulegają wzmocnieniu. Praca w zespole stanowi bodziec do zintegrowanego i **wzajemnie powiązanego myślenia i działania. Praca w zespole wymaga umiejętności komunikacyjnych** i wymaga od nauczycieli przedszkolnych przemyślenia swojego postrzegania ludzi, swojego podejścia do edukacji, własnych koncepcji i środowiska społecznego.

Instytucje oferujące usługi dla dzieci i ludzi młodych uważają się za komponent sfery społecznej.

W swojej pracy nauczyciele przedszkolni stanowią część infrastruktury dzieci i nastolatków i **organizują przejście do innych instytucji edukacyjnych, w szczególności do szkoły podstawowej.** Stają się **partnerami rodziców** we wszystkim co dotyczy wychowania, kształcenia i opieki nad dziećmi w wieku od narodzin wzwyż, w tym nad nastolatkami.

Cele te wymagają, by praca w placówkach miała charakter otwartości, integracji, interkulturowości i tolerancji religijnej, przy dużej dozie **gotowości do współpracy i wymiany pomysłów.**
Nauczyciele nauczania przedszkolnego to pracownicy, którzy muszą znać zakres swoich obowiązków potwierdzonych prawnie i bronić swoich interesów. Profesjonalna struktura ich roli w pracy zawiera w sobie nieprzerwane zawodowe kształcenie się i gotowość podejmowania tego wyzwania.

Tabela 1 przedstawiona poniżej pokazuje metody zawarte w materiałach INPRO, które są dostępne za darmo na stronie internetowej WWW.inpro-childcare.eu.
Przy każdej metodzie symbole graficzne wskazują na to, w którym obszarze edukacji powinna być ta metoda przede wszystkim stosowana –w ustawicznym (dalszym) kształceniu czy też w początkowym. Tym samym oczywistym jest fakt, że większość tych metod może być z powodzeniem użyta w fazie kształcenia początkowego w szkołach zawodowych i że mogą one wspierać cele edukacyjne przedstawione powyżej.

Tabela 1: Metody INPRO i możliwości zastosowania ich w fazie początkowej kształcenia i w kształceniu ustawicznym

Metoda	Kształcenie początkowe	Dalsze, ustawiczne kształcenie
1. Wprowadzenie w interprofesjonalizm		
M 1: Spotkanie zespołu interprofesjonalistów		X
M 2: Czarodziejska różdżka – rozpoznawanie potencjału dla INPRO		X
M 3: Doświadczanie dynamiki zespołu – budowanie wieży	X	X
M 4: Wartościowanie w zawodzie	X	X
M 5: Różnorodność głosów – rzeźba - struktura zespołu	X	X
M 6: Rozpoznawanie własnych mocnych stron – START	X	X
2. Otwartość Interkulturowa		
M 1: Gra w imiona	**X**	**X**
M 2: Barnga – interkulturowa gra w karty	**X**	**X**
M 3: Studia przypadku		**X**
M 4: Prezentacja najlepszego przykładu (PIMEC-rodzicielstwo w wielokulturowym mieście europejskim)	**X**	**X**
M 5: Mój osobisty przewodnik	**X**	**X**
3. Zarządzanie przypadkiem		
M 1: Analiza typu SWOT		**X**
M 2: Diagram typu „Pająk”	**X**	**X**
M 3: Krąg	**X**	**X**
M 4: Socjometria	**X**	**X**
4. Zdrowie i odżywianie		
M 1 : Wprowadzenie tematyczne (quiz)	**X**	**X**
M 2: CHOCA (żywienie dziecka 1)	**X**	**X**
M 3: CHOCA (żywienie dziecka 2)	**X**	**X**
M 4: Studium przypadku (najlepsze i najgorsze przykłady)		**X**
M 5: Indywidualny plan działania (koszyk pomysłów)		**X**
5. Rejestrowanie rozwoju indywidualnego i edukacyjnego dziecka		
M 1: Alter ego	**X**	**X**
M 2: Odgrywanie scenek: Różne style komunikowania się	**X**	**X**
M 3: Ocena aktualnej dokumentacji rozwoju		**X**
M 4: Zespół wewnętrzny		**X**